

Ekonomické výsledky nemocnic

k 31. 12. 2014

Zpracovatel:	Ing. Markéta Bartůňková, Ing. Zdeňka Nováková
Předkladatel:	doc. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.
Datum:	9.11.2015

Obsah

1. Úvod	3
2. Ekonomické výsledky nemocnic k 31. 12. 2014	4
2.1 Náklady, výnosy, hospodářský výsledek.....	4
2.1 Pohledávky, závazky	9
3. Shrnutí	11
4. Příloha	12
4.1 Vývoj sledovaných ukazatelů v tis. Kč	12

1. Úvod

V souladu se statutem Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR jsou předkládány výsledky hospodaření nemocnic za rok 2014.

Výsledky hospodaření nemocnic byly zpracovány na základě statistického zjišťování Ministerstva zdravotnictví dle programu statistických zjišťování v České republice na rok 2014. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR, v částce 137 ze dne 8. 11. 2013, formou vyhlášky č. 348/2013 Sb., která v příloze 2 obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvy. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci realizovaného projektu eReg (Úprava rezortních registrů a konsolidace rezortních dat v návaznosti na základní registry veřejné správy) došlo ke změnám v rezortním statistickém zjišťování na rok 2014. Tato zásadní změna v důsledku zapříčinila neúplný sběr dat, kdy návratnost vyplněných výkazů poskytovateli byla pouze ve výši 89,6%.

Odevzdané statistické výkazy byly podrobeny u vybraných zpravodajských jednotek základní revizi obsahu, tj. byla provedena obsahová kontrola údajů uvedených ve výkazech s veřejně dostupnými dokumenty poskytovatelů např. výročními zprávami a účetními výkazy v Obchodním rejstříku. Zároveň byl proveden rozbor agregovaných položek výkazu, resp. byl proveden rozklad jednotlivých položek na sebe navazujících, s cílem ověření účetních vazeb mezi nimi. Výsledkem analýzy byly zjištěné nedostatky u několika poskytovatelů. Jedním z důvodů byl časový (termínový) nesoulad mezi zpracováním statistických výkazů a daňovým přiznáním zpravodajských jednotek k dani z příjmů a zároveň zavádějící skladba některých sledovaných ukazatelů s nejednoznačným metodickým popisem, která zapříčinila nevynucené chyby při zpracování, v důsledku nepochopení významu některých ukazatelů.

Z důvodu posunutí termínu sběru dat za rok 2014 v souvislosti se zaváděním nového elektronického sběru a následných problémech při zpracování, nebylo možné s poskytovateli, kteří vykazovali ve statistických zjišťování odchylky od prezentované skutečnosti, popř. vykazovali nesoulad mezi jednotlivými položkami, tuto chybu napravit. Proto bylo rozhodnuto o zpracování předkládaného statistického zjišťování za rok 2014 i s identifikovanými nesrovnalostmi.

Nutno podotknout, že tento nesoulad údajů nebyl zaznamenán pouze ve výkazech roku 2014, ale zpětnou analýzou roku 2013 byly zjištěny shodné nedostatky na straně poskytovatelů, což zapříčinilo iniciaci změny statistického zjišťování již pro rok 2015, která je v současné době v legislativním procesu.

2. Ekonomické výsledky nemocnic k 31. 12. 2014

2.1 Náklady, výnosy, hospodářský výsledek

Tato informace představuje ekonomické údaje nemocnic za období k 31. 12. 2014. Prezentovaná data vycházejí ze statistického výkazu E (MZ) 6-02, který je zaměřen na ekonomiku poskytovatelů zdravotních služeb. Výkaz vyplňují nemocnice bez ohledu na zřizovatele, formu hospodaření, typ a velikost. Uvedené údaje jsou zpracovány za nemocnice - celé právnické osoby, tj. včetně existujících začleněných subjektů nemocnic. Za období k 31. 12. 2014 vyplnilo a odevzdalo příslušný statistický výkaz celkem 165 nemocnic - právnických osob. Pro prezentaci údajů bylo použito členění nemocnic podle jednotlivých zřizovatelů. Pod zřizovatele kraj a obec, město byly zařazeny nemocnice řízené územními samosprávami bez ohledu na formu hospodaření, resp. právní formu nemocnic, tzn. jsou zahrnuty dohromady jak příspěvkově organizace, tak obchodní společnosti.

Tab.: 1 Náklady, výnosy, hospodářský výsledek nemocnic k 31. 12. 2014 podle zřizovatele

Nemocnice podle zřizovatele	Počet ¹⁾	Náklady	Výnosy	Hospodářský výsledek
		v mil. Kč		
MZ	19	63 995	64 682	686
Kraj	58	46 734	47 290	556
Obec, město	23	6 915	6 985	70
Jiná právnická osoba, církev	62	15 582	16 440	858
Ostatní centrální orgány	3	3 086	3 090	4
Celkem	165	136 313	138 487	2 175

1) Odpovídá počtu nemocnic - právnických osob, které odevzdaly statistický výkaz

Celkově nemocnice vykázaly ke konci roku 2014 kladný výsledek hospodaření ve výši 2,2 mld. Kč. Ztrátou ukončilo hospodaření 16 % subjektů (v roce 2013 to bylo 38 %), z nich 69 % mělo hospodářský výsledek do -10 mil. Kč.

Tab.: 2 Rozložení nemocnic podle dosaženého hospodářského výsledku

Nemocnice s hospodářským výsledkem	Počet nemocnic			
	k 31. 12. 2011	k 31. 12. 2012	k 31. 12. 2013	k 31. 12. 2014
kladným	113	119	101	139
záporným	54	48	62	26
v tom:				
do -10 mil. Kč	36	23	28	18
-10,1 až -50 mil. Kč	13	23	21	7
více než -50 mil. Kč	5	2	13	1

Tab.: 3 Náklady, výnosy a hospodářský výsledek nemocnic podle krajů k 31. 12. 2014

zahrnutý nemocnice v kraji bez ohledu na zřizovatele

Kraj	Náklady	Výnosy	Hospodářský výsledek
	v mil. Kč		
Hl. m. Praha	35 603	35 992	389
Středočeský	8 830	9 207	377
Jihočeský	6 655	6 771	116
Plzeňský	7 219	7 232	13
Karlovarský	2 500	2 481	-19
Ústecký	7 615	7 712	97
Liberecký	5 021	5 107	86
Královehradecký	7 994	8 107	113
Pardubický	3 905	3 926	20
Vysočina	4 306	4 361	56
Jihomoravský	18 502	18 607	105
Olomoucký	8 347	8 597	250
Zlínský	4 666	4 814	148
Moravskoslezský	15 149	15 573	423
C e l k e m	136 313	138 487	2 175

Celkové náklady nemocnic dosáhly k 31. 12. 2014 hodnoty 136,3 mld. Kč. Oproti předchozímu roku se zvýšily o 3,8 %. Celkové výnosy nemocnic ve sledovaném období dosáhly výše 138,5 mld. Kč a v porovnání s předchozím rokem se zvýšily o 7 %.

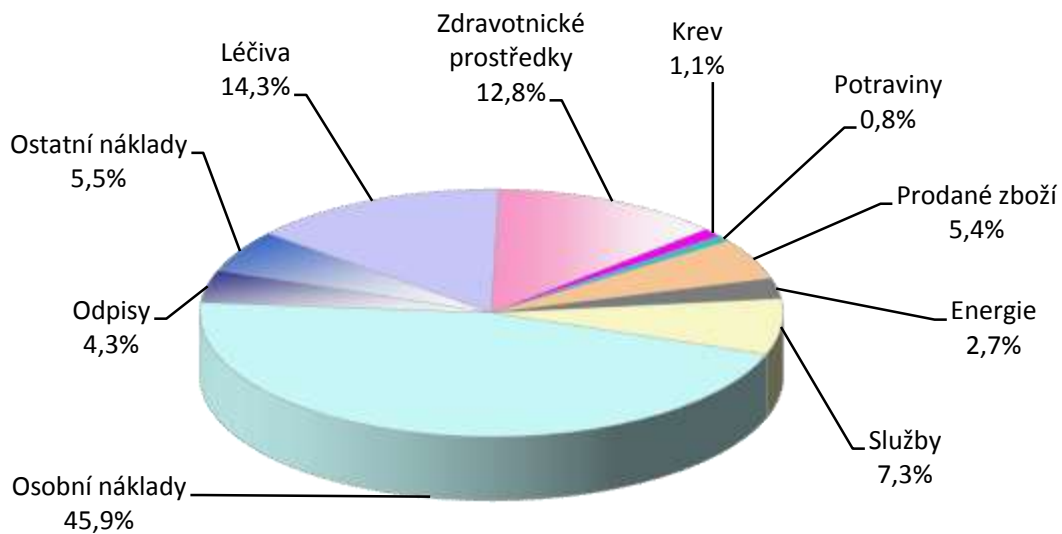
Tab.: 4 Meziroční porovnání nákladů a výnosů nemocnic

Rok	Náklady	Výnosy	Hospodářský výsledek
	v mil. Kč		
2013	131 316	129 438	-1 878
2014	136 313	138 487	2 175
Index (2013=100)	103,8	107,0	x

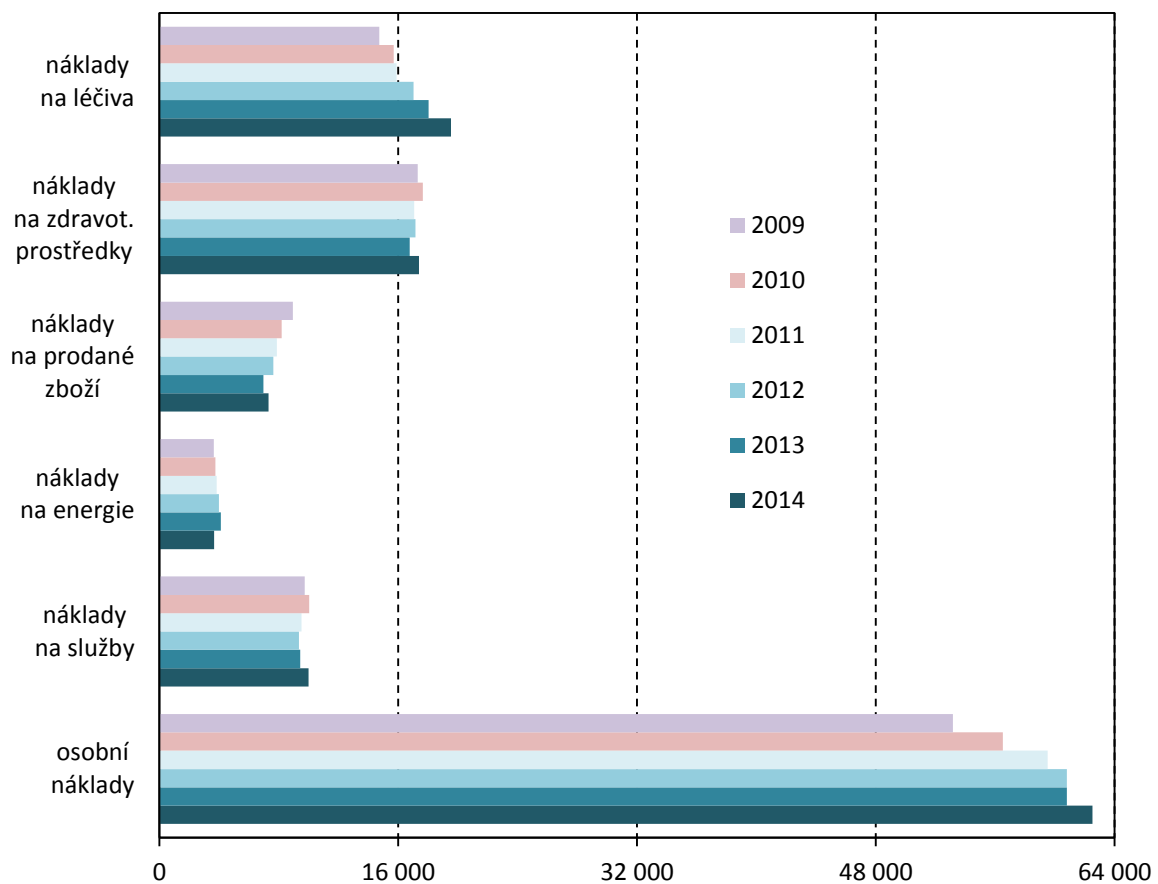
Z dlouhodobého pohledu se až do roku 2009 náklady nemocnic každoročně zvyšovaly průměrně o necelých 8 %, v letech 2010 a 2011 se růst nákladů zpomalil na 3 %, v roce 2012 na 1 % a v roce 2013 byl zaznamenán nejnižší nárůst tohoto ukazatele, a to o 0,4 %.

Největší nákladovou položku nemocnic představují tradičně osobní náklady. V předešlých letech docházelo díky několikerému navýšení platů k výraznějším změnám tohoto ukazatele, výjimkou byl rok 2013, kdy výše osobních nákladů zůstala na úrovni roku 2012. V roce 2014 osobní náklady meziročně vzrostly o 2,8 % a tvořily 45,9 % celkových nákladů nemocnic. Další významnou složkou nákladů v nemocnicích je spotřeba materiálu, tedy především léčiv a zdravotnických prostředků. Náklady na léčiva vzrostly meziročně o 8,4 % a k 31. 12. 2014 se na celkových nákladech podílely 14,3 %. Rovněž náklady na zdravotnické prostředky se proti minulému roku zvýšily (o 3,7 %) a tvořily 12,8 % celkových nákladů.

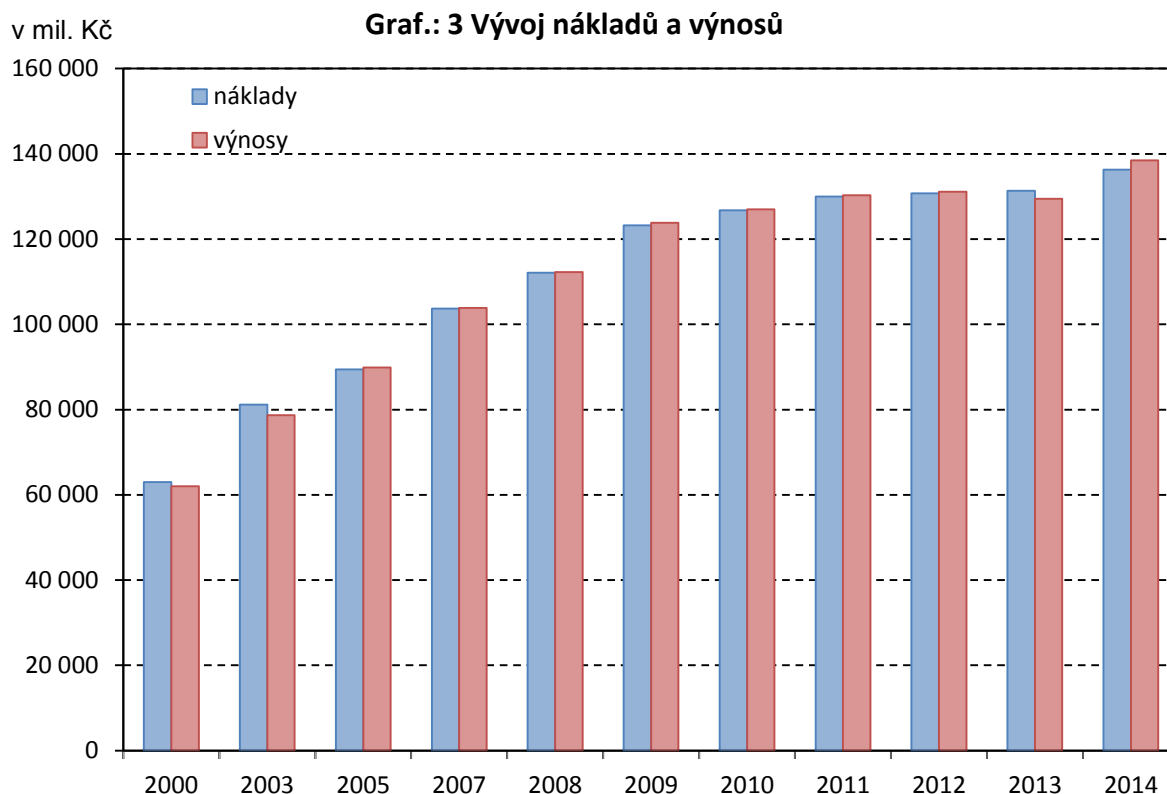
Graf.: 1 Struktura nákladů nemocnic podle nákladových položek k 31. 12. 2014

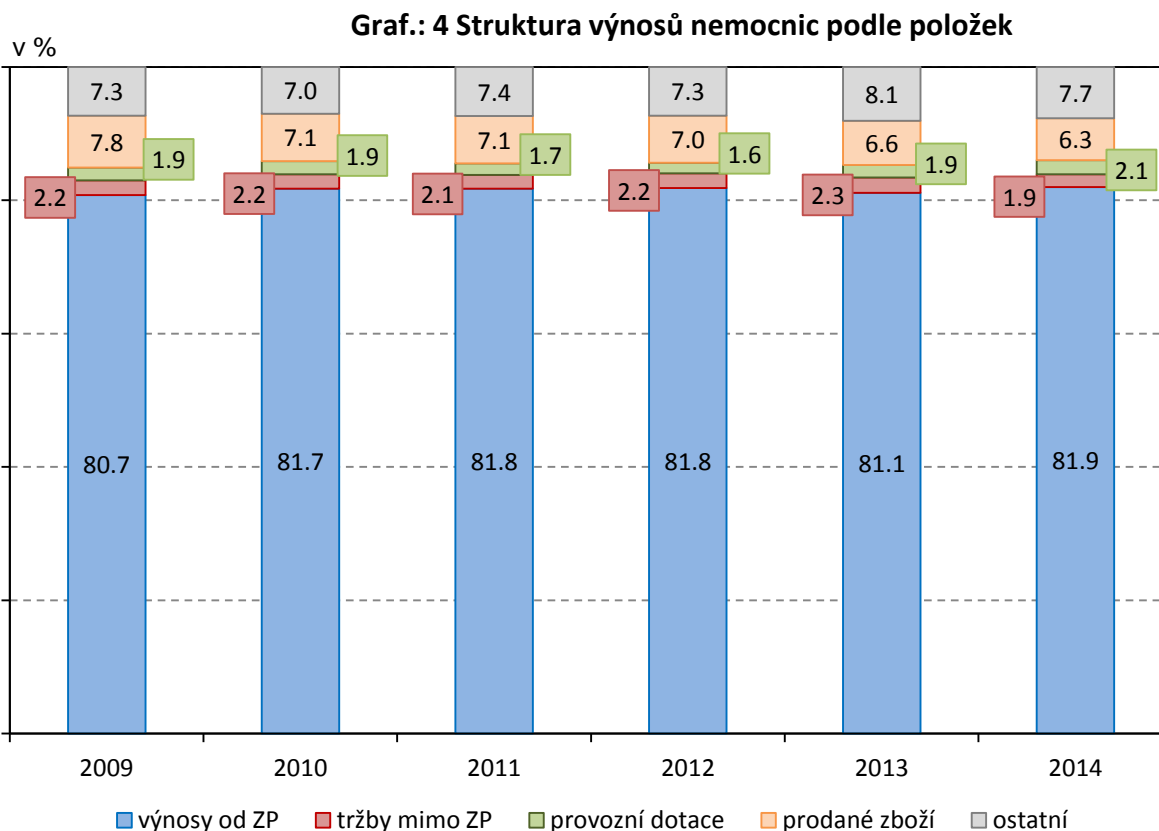
Graf.: 2 Vývoj vybraných položek nákladů

Výnosy vykazovaly obdobný vývoj jako náklady. V letech 2010 a 2011 se výnosy meziročně zvýšily o 3 %, v roce 2012 činil růst výnosů 0,7 % a ke konci roku 2013 se celkové výnosy proti roku 2012 snížily o 1,3 %. Ve sledovaném období dosáhly výše 138,5 mld. Kč a v porovnání s předchozím rokem se zvýšily o 7 %.

Klíčovým zdrojem příjmů nemocnic jsou platby od zdravotních pojišťoven, které se na financování nemocnic podílejí kolem 80 %, konkrétně v roce 2014 to bylo 81,9 %. Po propadu tržeb nemocnic od zdravotních pojišťoven v roce 2013 (o 2 %) vzrostly v následujícím roce 2014 úhrady o 8,1 %, vyjádřeno absolutně: nemocnice dostaly od zdravotních pojišťoven o 8,5 mld. Kč více. Z dalších položek výnosů se zmiňme o výnosech mimo zdravotní pojištění a provozních dotacích od zřizovatele. Obě položky z hlediska podílu na celku (každá kolem 2 %) představují spíše doplňkový zdroj příjmů nemocnic. Příjmy od státních orgánů, od tuzemců a cizinců mimo zdravotní pojištění (souhrnně tržby mimo zdravotní pojištění) meziročně poklesly o 295 mil. Kč. Provozní dotace od zřizovatele se proti roku 2013 zvýšily o 468 mil. Kč.

Celkově nemocnice vykázaly ke konci roku 2014 kladný výsledek hospodaření ve výši 2,2 mld. Kč. Ztrátou ukončilo hospodaření 16 % subjektů (v roce 2013 to bylo 38 %), z nich 69 % mělo hospodářský výsledek do -10 mil. Kč.

2.1 Pohledávky, závazky

Ve statistickém výkazu pro rok 2014 došlo proti roku 2013 ke změně vykazování údajů o pohledávkách a závazcích z obchodního styku. Nově jsou sledovány v členění podle data zdanitelného plnění. Vzhledem k jinému způsobu sledování nejsou údaje srovnatelné s předchozími lety. Ke konci roku 2014 činily celkové pohledávky z obchodního styku 12,1 mld. Kč, celkové závazky z obchodního styku dosáhly ve sledovaném roce výše 14,5 mld. Kč.

Tab.: 5 Pohledávky nemocnic z obchodního styku podle zřizovatele v mil. Kč

Nemocnice podle zřizovatele	Celkem	od data zdanitelného plnění					
		do 30 dnů	31–60 dnů	61–90 dnů	91–180 dnů	181–360 dnů	nad 360 dnů
MZ	6 703	4 243	1 860	44	59	124	372

Nemocnice podle zřizovatele	Celkem	od data zdanitelného plnění					
		do 30 dnů	31–60 dnů	61–90 dnů	91–180 dnů	181–360 dnů	nad 360 dnů
Kraj	3 338	3 075	36	31	21	20	154
Obec, město	523	491	9	2	6	3	12
Jiná právnická osoba, církev	1 192	988	27	21	5	21	130
Ostatní centrální orgány	351	276	32	2	4	2	35
Celkem	12 106	9 073	1 964	100	95	170	704

Tab.: 6 Závazky nemocnic z obchodního styku podle zřizovatele v mil. Kč

Nemocnice podle zřizovatele	Celkem	od data zdanitelného plnění					
		do 30 dnů	31–60 dnů	61–90 dnů	91–180 dnů	181–360 dnů	nad 360 dnů
MZ	8 584	3 556	1 611	1 264	1 499	460	194
Kraj	3 702	2 407	422	224	373	171	105
Obec, město	382	287	33	15	14	21	14
Jiná právnická osoba, církev	1 628	1 090	121	107	125	135	50
Ostatní centrální orgány	206	189	8	8	2	-	-
Celkem	14 503	7 529	2 196	1 618	2 012	786	363

Podle nového občanského zákoníku lze sjednat maximálně 60 denní lhůtu splatnosti faktur, za určitých podmínek lze sjednat lhůtu i delší. Pohledávky z obchodního styku nad 60 dnů od data zdanitelného plnění tvořily 8,8 % celkových pohledávek z obchodního styku. Závazky z obchodního styku nad 60 dní se na celkových závazcích z obchodního styku podílely 32,9 %.

3. Shrnutí

Tab.: 7 Souhrnné základní údaje v tis. Kč

Souhrnné údaje	2010	2011	2012	2013	2014	2014-2013
Dlouhodobý majetek	96 580	93 776	93 577	92 365	94 272	1 907
Náklady	126 750	130 005	130 742	131 316	136 313	4 997
Výnosy	126 989	130 292	131 142	129 438	138 487	9 049
<i>v tom provozní dotace</i>	<i>2 476</i>	<i>2 231</i>	<i>2 112</i>	<i>2 481</i>	<i>2 949</i>	<i>468</i>
Výsledek hospodaření	239	287	400	-1 878	2 174	4 052
Pohledávky (z obch.styku)	12 143	13 963	14 479	13 205	12 106	-1 099
Závazky (z obch.styku)	16 178	16 703	17 171	17 392	14 503	-2 889
<i>pohledávky - závazky</i>	<i>-4 035</i>	<i>-2 740</i>	<i>-2 692</i>	<i>-4 187</i>	<i>-2 397</i>	<i>1 790</i>

V roce 2014 dosáhly nemocnice kladného výsledku hospodaření ve výši 2 174 tis. Kč, čímž vyrovnaly ztrátu z roku 2013. Tak jako v předchozích letech se na kladném výsledku hospodaření podílely provozní dotace zřizovatelů.

V roce 2014 se oproti roku 2013 zvýšil podíl nemocnic s kladným výsledkem hospodaření, a to o 22%. Z pohledu kajského území je ztrátové hospodaření zaznamenáno pouze v Karlovarském kraji. Zatím co celkové náklady oproti roku 2013 vzrostly o 3,8 %, celkové výnosy vzrostly o 7%.

Pokles nákladů oproti roku 2013 u energií a odpisů. Nižší náklady za odpisy by mohly signalizovat použití fondu reprodukce majetku, z důvodu nedostatku finančních prostředků, popř. pomalejší obnova majetku. Jednoznačné závěry však nelze stanovit z důvodu nedostatečných údajů stávajících statistických výkazů. U výnosů pokles pouze u přímých plateb od tuzemců (vliv zrušení hospitalizačních regulačních poplatků).

Oproti roku 2013 se zvýšila i hodnota dlouhodobého majetku nemocnic, a to o 1 907 tis. Kč, tj. o 2,06%. Větší podíl růstu zaznamenán u dlouhodobého nehmotného majetku, a to o 7,03%. U dlouhodobého hmotného majetku nárůst o 2,24%, z toho zdravotnická technika pouze o 0,75%.

V roce 2014 se díky kladnému výsledku hospodaření podařilo nemocnicím snížit svou zadluženost vůči věřitelům z obchodního styku, stále však závazky převyšují pohledávky, i když s klesajícím trendem. Problematická je však skladba krátkodobých pohledávek a závazků, kdy pohledávky z obchodního styku nad 60 dnů od data zdanitelného plnění tvoří 8,8 % celkových pohledávek z obchodního styku. Závazky z obchodního styku nad 60 dní se na celkových závazcích z obchodního styku podílely 32,9 %.

Vývoj jednotlivých ukazatelů je uveden v Příloze dokumentu.

4. Příloha

4.1 Vývoj sledovaných ukazatelů v tis. Kč

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	Rozdíl 14-13	Plnění v %
Počet nemocnic celkem ¹⁾	166	167	167	163	165	2	1,23%
Dlouhodobý nehmotný majetek	1 989	3 089	2 352	2 632	2 817	185	7,03%
Dlouhodobý hmotný majetek	144 477	154 361	156 924	161 311	164 927	3 616	2,24%
z toho zdr. technika	49 678	52 479	52 116	54 812	55 223	411	0,75%
Celkový dlouhodobý majetek	96 580	93 776	93 577	92 365	94 272	1 907	2,06%
Náklady celkem	126 750	130 005	130 742	131 316	136 313	4 997	3,81%
v tom: léčiva	15 701	15 894	17 015	18 021	19 533	1 512	8,39%
zdravotnické prostředky	17 639	17 076	17 151	16 758	17 385	627	3,74%
prodané zboží	8 183	7 866	7 631	6 969	7 310	341	4,89%
spotřeba energie	3 754	3 833	3 981	4 102	3 665	-437	-10,65%
služby	10 027	9 518	9 333	9 435	9 983	548	5,81%
osobní náklady	56 500	59 504	60 792	60 806	62 520	1 714	2,82%
odpisy	5 700	6 381	6 187	6 047	5 899	-148	-2,45%
krev	1 462	1 429	1 475	1 429	1 473	44	3,08%
potraviny	1 108	1 052	1 092	1 076	1 078	2	0,19%
ostatní náklady	6 676	7 450	6 084	6 674	7 467	793	11,88%
Výnosy celkem	126 989	130 292	131 141	129 438	138 487	9 049	6,99%
v tom: výnosy od ZP	103 811	106 575	107 313	104 965	113 460	8 495	8,09%
výnosy od státních orgánů	110	131	67	106	107	1	0,94%
výnosy mimo zdr. pojištění - tuzemci	2 291	2 168	2 389	2 404	2 000	-404	-16,81%
výnosy mimo zdr. pojištění - cizinci	341	388	416	403	511	108	26,80%
výnosy z prodaného zboží	9 042	9 196	9 221	8 533	8 761	228	2,67%
provozní dotace od zřizovatele	2 476	2 231	2 112	2 481	2 949	468	18,86%
z toho nemocnice MZ	705	771	575	807	1 213	406	50,31%

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	Rozdíl 14-13	Plnění v %
<i>krajské nemocnice</i>	754	774	786	793	1 030	237	29,89%
<i>ostatní výnosy</i>	8 919	9 603	9 623	10 545	10 699	154	1,46%
Hospodářský výsledek	239	287	400	-1 878	2 175	4 053	-
Pohledávky z obch. styku celkem	12 143	13 963	14 479	13 205	12 106	-1 099	-8,32%
z toho po splatnosti, popř. po 60 dnech od data zdanitelného plnění	1 506	1 814	2 042	1 628	1 069	-559	-34,34%
Závazky z obch. styku celkem	16 178	16 703	17 171	17 392	14 503	-2 889	-16,61%
z toho po splatnosti, popř. po 60 dnech od data zdanitelného plnění	3 478	3 673	4 043	5 349	4 778	-571	-10,67%

1) Zahrnuty nemocnice - právnické osoby, které odevzdaly výkaz E (MZ) 6-02 o ekonomice poskytovatele zdravotních služeb